

Yksikön nimi Lamminrahkan päiväkoti ja esiopetus
Yksikön johtaja Ulla Välimäki

Päivämäärä 11.9.2024

1. Yhteystiedot

Lamminrahkan päiväkoti ja esiopetus

Mossin puistokatu 33
36100 Kangasala as.

Varhaiskasvatussyksikön johtaja

Ulla Välimäki
050 597 5719
ulla.valimaki@kangasala.fi

Varhaiskasvatussyksikön apulaisjohtaja

Kati Hyrkäs
040 355 3264
kati.hyrkas@kangasala.fi

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

Hanna Jokinen
040 735 4961
hanna.jokinen2@kangasala.fi

RYHMÄT

Taitajat (esiopetus) 040 355 3261

Maria Bergius, varhaiskasvatuksen opettaja
Eveliina Vomanen, varhaiskasvatuksen opettaja
Saana Villenius, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Kätevät (3–5 v.) 040 355 3268

Eliina Puro, varhaiskasvatuksen opettaja
Jussi Salonen, varhaiskasvatuksen opettaja
Henna Keihänen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Näppärät (3–5 v.) 040 355 3265

Kati Hyrkäs, varhaiskasvatuksen opettaja
Katariina Juola, varhaiskasvatuksen opettaja
Anni Laamanen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
Sara Viskari, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (apulaisjohtajaresurssi)

Nokkelat (1–5 v.) 040 355 3269

Eveliina Myntti-Kivinen, varhaiskasvatuksen opettaja
Taru Puruskainen, varhaiskasvatuksen opettaja
Anne Musta, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Sukkelat (0–3 v.) 040 355 3270

Krista Salminen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Vipeltäjät (0–3 v.) 040 355 3266

Tiia Riikonen, varhaiskasvatuksen opettaja

Moona Turunen, varhaiskasvatuksen opettaja
Sanni Alen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Vekkulit (0–3 v.) 040 355 3267

Kati Pelttari, varhaiskasvatuksen opettaja
Milja Lindholm, varhaiskasvatuksen opettaja
Hanna Poussu, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Kiertävät lastenhoitajat Minna Pasanen ja Tanja Kotakartano

2. Kehittämiskohteet

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnalliset tavoitteet 2024

1. LISÄÄMME YHTEISTYÖTÄ KOLMANNEN SEKTORIN KANSSA HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEKSI

Varhaiskasvatuksen kehittämistiimien kautta saamme yksikköön tietoa kolmannen sektorin tarjoamista palveluista Kangasalan kaupungissa. Olemme avoimia yhteistyölle ja hyödynnämme kolmannen sektorin palveluita mahdollisuuksien mukaan.

2. MAHDOLLISTAMME MONIPUOLISTA HARRASTUSTOIMINTAA

Lamminrahkan koulukeskuksen tilat ovat aktiivisessa vapaa-ajan käytössä harrastuseuroille kaupunkilaisille. Koulukeskuksen piha-alue ja liikuntapuisto mahdollistavat ja innostavat perheitä liikkumaan aktiivisesti.

3. KANNUSTAMME HENKILÖSTÖÄ TYÖN JA TOIMINTATAPOJEN AKTIIVISEEN KEHITTÄMISEEN

Varhaiskasvatusyksiköt laativat laadunarvioinnin pohjalta (Valssi) yksikön kehittämissuunnitelman ja kehittävät toimintatapojansa yksiköissä. -> Valssi prosessi kirjattu toimintasuunnitelmaan

4. MITOITAMME PALVELUTUOTANTOMME JA -VERKKOMME ENNAKOIVASTI

Palveluverkkosuunnitelma

Varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmät muodostetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti varhaiskasvatustilain mukaisesti.

Vakan ja esiopetuksen toiminnallinen tavoite

Lapsen tarvitsema tuki tuodaan lapsen kasvu- ja oppimisympäristöön

- Huolehdimme lapsiryhmän laadukkaasta arjen pedagogiikasta. Apuna havainnointilomake.
- Henkilöstön osaamista laadukkaasta arjen pedagogiikasta lapsen tuen ja inklusion näkökulmasta vahvistetaan koulutusten ja yhteisten pohdintojen kautta.

Yksikön omat tavoitteet

- Laadukkaan pedagogisen varhaiskasvatus- ja esiopetustoiminnan vahvistaminen uudessa yksikössä.
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Jokaisen lapsen tasavertainen kohtelu.

3. Esiopetus

Lamminrahkassa toimii esiopetusryhmä Taitajat, jossa työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa sekä varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen kokonaisuus

Päiväkotitoiminta on avoinna klo 6.30–17. Esiopetusaika on klo 8.30–12.30.

Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta tarjotaan ennen klo 8.30 ja klo 12.30 jälkeen.

Suunnittelun periaatteet

Kauden alussa esiopetusryhmä laatii yhdessä lukuvuosisuunnitelman. Pedagoginen vastuu suunnittelusta on ryhmän opettajilla. Tiimipalaverit pidetään kerran viikossa. Palaverissa arvioidaan menneen viikon toimintaa, keskustellaan lapsihavainnoista ja suunnitellaan tulevaa toimintaa.

Esiopetusryhmistä osallistuu yksi opettaja yksikön pedaryhmään. Opettajien suunnitteluajat järjestetään ryhmien omien aikataulujen pohjalta hyödyntäen myös yksikön vakituista varahenkilöä vapauttamaan opettajia ryhmästä suunnittelemaan ja arvioimaan toimintaa.

Ryhmä dokumentoi ja arvioi toimintaa. Dokumentointi ja arviointi ovat ryhmän toiminnan suunnittelun välineitä.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien järjestäminen

Taitajien esiopetusryhmässä oppiminen tapahtuu kokonaisvaltaisesti monialaisten oppimiskokonaisuuksien kautta päivän jokaisena hetkenä. Monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin kuuluvat ilmaisun taidot, kielelliset taidot, yhteiskunnan monimuotoisuuden ymmärtäminen, matemaattiset ja teknologiset taidot sekä itsestä huolehtimisen ja arjen taidot. Päivän arkiset tilanteet sekä siirtymätilanteet suunnitellaan aina monialaisten oppimiskokonaisuuksien näkökulmasta niin, että oppiminen tapahtuu laajalti arkisissa tilanteissa monialaiset oppimiskokonaisuudet huomioiden. Myös leikillä on vahva kulttuuri esiopetuksen. Henkilökunta osallistuu toimintaan olemalla läsnä lasten leikeissä ja oppimistilanteissa.

Lapset otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun ja heidän mielenkiinnon kohteensa huomioidaan päivittäin suunniteltaessa arjen pedagogiikkaa. Myös jokaisen lapsen yksilöllinen tapa oppia pyritään huomioimaan toiminnan suunnittelussa. Uuden oppiminen perustuu lasten aiemmille kokemuksille ja osaamiselle. Oppimistilanteet suunnitellaan siten, että ne liittyvät mahdollisimman hyvin lapsille tärkeisiin ja merkityksellisiin arjen tilanteisiin.

Kasvattajat rohkaisevat lasta tutkimaan, ihmettelemään ja pohtimaan. Vahvistamme lapsen myönteistä minäkuvaa ja käsitystä itsestään oppijana. Lasta rohkaistaan yrittämään sinnikkäästi uuden oppimisessa. Jokainen lapsi saa edetä omassa tahdissaan. Hyvän huomaaminen, vahvuuksien sanoittaminen, kannustava ilmapiiri ja kehuminen tukee lapsen positiivisen minäkuvan muodostumista.

Laaja-alainen osaaminen

Kangasalan ja Lamminrahkan esiopetuksen opetussuunnitelmassa esitetyt laaja-alaisen osaamisen tavoitteet huomioidaan kaikessa toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä oppimisympäristön kehittämisessä.

Laaja-alainen osaaminen esiopetuksen arjessa tarkoittaa kykyä käyttää erilaista tietoa ja taitoja eri tilanteiden edellyttämällä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin kuuluvat ajattelun ja oppimisen taidot, vuorovaikutus, ilmaisu ja kulttuuriosaaminen, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, monilukutaito, tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen sekä osallistuminen ja vaikuttaminen. Arjen pedagogiikassa laaja-alaisen osaamisen tavoitteet näkyvät arkisissa tilanteissa, jossa lapset ja aikuiset ovat vuorovaikutuksessa eri tilanteissa keskenään.

Lapsen kyky soveltaa monialaisten oppimiskokonaisuuksien taitoja arjen tilanteissa ja osata käyttää niitä oikein on tärkeässä roolissa ja esiopetuksen henkilökunnan tehtävä on auttaa, ohjata ja neuvoa lapsia näissä arjen ongelmanratkaisutilanteissa. Ilo, leikki,

positiivinen vuorovaikutus, myönteiset kokemukset ja kannustava palaute antaa lapselle mielekkään oppimiskokemuksen. Aikuisten tehtävänä on havainnoida lapsia ja ottaa huomioon heidän kiinnostuksen kohteensa, jolloin lapset pääsevät vaikuttamaan itse tavoitteiden, sisältöjen ja toteuttamistapojen suunnitteluun. Lapsilta myös kysytään mielipiteitä ja heitä opetetaan perustelevaan valintojaan. Tärkeää on, että jokainen lapsi tuntee tulleen kuulluksi.

Oksa-toiminta

Oksa-toimintaa toteuttavat Taitajat sekä Lamminrahkan koulun ensimmäinen luokka sijaitsevat koulukeskuksen samassa solussa. Näin mahdollistetaan mahdollisimman sujuva yhteistyö opettajien ja ryhmien kesken. Oksa-toiminnan suunnittelevat yhdessä luokanopettaja sekä esiopetuksen opettajat. Toiminta painottuu mm. ympäristötiedon ja hyvinvoinnin aihealueisiin, joista on koostettu omat lukuvuosisuunnitelmat. Mahdollisuuksien mukaan lapset huomioidaan yksilöllisesti myös eri oppiaineiden osaluilla. Oksa-toiminnassa lasten on mahdollista päästä oppimaan oman kehitystasonsa mukaan. Näin voidaan ottaa lapset paremmin huomioon yksilöllisesti. Oksa-toiminnassa luokanopettaja ja esiopetuksen opettajat sekä varhaiskasvatuksen lastenhoitaja toimivat yhdessä tiiminä toteuttaen yhteisopettajuutta. Lamminrahkan koulussa on vahva ajatus yhteisopettajuudesta, johon Oksa-toimijat sitoutuvat.

4. Toimintaperiaatteet

Kangasalan kaupunkistrategia

Kasvun ja oppimisen edelläkävijä: kasvatamme lapsia paikalliset juuret tunteviksi, itsetunnon terveiksi sekä tulevaisuuteen suuntautuviksi, toisia kunnioittaviksi, suvaitseviksi, sivistyneiksi ja kansainvälisiksi ihmisiksi.

Lapsuuden itseisarvo

Taataan turvallinen, hyväksyvä ja lämmin ilmapiiri jokaiselle lapselle, kuljetaan lapsen mukana hetken aikaa, tasa-arvoisesti, keskittyen kullekin lapselle juuri sillä hetkellä tärkeisiin ja otollisiin asioihin huomioiden jokainen erikseen. Lapsuus ei ole valmistautumista aikuisuuteen, vaan oma arvokas ajanjakso ihmisen elämässä; annetaan lapsen olla lapsi niin kauan kuin on.

Puolustetaan rohkeasti lapsen etua ja ohjataan vanhempaa/huoltajaa luottamaan omaan vanhemmuuteensa. Luodaan kannustava ja positiivinen ilmapiiri; mahdollisuus huomion ja läheisyyden saamiseen.

Ihmisenä kasvaminen

Erilaisuuden ja moninaisuuden hyväksyminen, tunnekasvatus; miltä tuntuu ja miltä saa tuntua. Erilaiset tunteet ja niiden näyttäminen ja niiden hyväksyminen; tunteiden sanoittaminen. Kiusaamista ei hyväksytä missään muodossa ja siihen puututaan välittömästi.

Itsestä huolehtiminen, oman itsensä arvostaminen, ristiriitojen ratkaisemiseen tarvittavat taidot ja työkalut, hyvä tavat. Eri kulttuureihin ja erilaisiin perheisiin tutustuminen, erilaiset tavat, juhlat ja perinteet. Kaverisuhteiden opettelu, sosiaaliset taidot ja kielenkehitys ovat erityisen isoja osa-alueita. Haetaan ja kokeillaan erilaisia keinoja näiden tukemiseen.

Lapsen oikeudet

Jokainen opettelee jotakin ja jokainen voi opettaa toisille jotakin, eli kaikilla jokin vahvuus => sen löytäminen kantaa eteenpäin ja tasoittaa muiden asioiden opettelua. Aikuinen on rinnalla kulkija, askeleen edellä, ei tien tasoittaja vaan tarvittaessa ottaa vastaan, tukee ja ohjaa. Hyvän huomaaminen ja huomioiminen lapsessa. Sopiva vaatimustaso ja oikeus leikkiin ja siihen, että saa olla lapsi; ei voi eikä tarvitse osata ja suorittaa. Saa erehtyä, kehittyä omaan tahtiin. Kannustus, vaihtoehtoiset kommunikaatiomenetelmät apuna, arjen pedagogiikka. Lapsen oikeus syliin. Oikeus turvalliseen ympäristöön ja turvallisiin ihmissuhteisiin. Lapsen oikeus leikkiin.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Kaikille lapsille ja perheille tasa-arvoinen kohtelu. Tasa-arvo ei kuitenkaan ole sitä, että jokainen asia on kaikille sama. Aikusten puhe ja käytös viestittävät omaa asennetta ja suhtautumista, aikuinen on omalla toiminnallaan sekä rooli- että asennemalli.

Yksilöllisyys, eli mikä on tälle lapselle tärkeää. Kohtaamiset => arjen tilanteet, pienten kohtaamisten tärkeys. Hyvillä hetkillä ja positiivisilla kohtaamisilla vahva, kantava ja voimaannuttava vaikutus. Jokainen hetki ja kohtaaminen on tärkeä. Mini-Verso sovittelemenetelmä on sovelletusti käytössä kaikissa ryhmissä.

Päiväkotimme tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvä tavoite on jokaisen lapsen tasavertainen kohtaaminen.

Tavoitteen toteuttaminen aloitetaan syksyllä tietoisuutta ja eri erilaisia välineitä (mm. läheisyyden kehä) hyödyntäen ja kehitystä arvioidaan kaikkien eri osapuolten näkökulmasta. Mukaan otetaan ryhmien lapset ja kasvattajat sekä huoltajat. Kehittämiskohteita ja toiminnan kehitystä ja toteutumista arvioidaan keväällä.

Yksikön omat painopisteet ja ominaispiirteet

Osallistava oppiminen

- Oppilas/lapsi on aktiivinen toimija, tilojen kalustamisessa huomioidaan aktiivisuus.
- Oppimista tapahtuu parhaiten myönteisessä ilmapiirissä, jossa huomioidaan erilaiset oppijat ja yksilölliset tuen tarpeet.
- Oppilas/lapsi kykenee asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan niitä itsenäisesti sekä ryhmässä.
- Solutiloja käytetään monipuolisesti ja joustavia ryhmittelyjä hyödynnetään oppimisessa.
- Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden kanssa.
- Ulko- ja sisätilat tukevat omatoimista ohjautuvuutta ja luovuutta.
- Koulun piha ja lähiympäristö ovat osa oppimisympäristöä.

Oppiva yhteisö

- Oppilaat/lapset
- Kasvatus- ja opetushenkilöstö
- Muu henkilökunta
- Huoltajat
- Taustayhteisöt mm. vanhempainryhmä

Varhaiskasvatuksessa toimitaan yhteisönä, jossa lapset ja henkilöstö oppivat yhdessä ja toisiltaan. Oppivassa yhteisössä on tilaa erilaisille mielipiteille ja tunteille. Lapsia ja

henkilöstöä kannustetaan rohkeasti jakamaan ajatuksiaan ja kokeilemaan uudenlaisia toimintatapoja.

Jatkuvasti toimintaansa arvioiva ja kehittävä yhteisö haastaa itseään sekä tunnistaa ja hyödyntää vahvuuksiaan. Oppivassa yhteisössä arvostetaan kunnioittavaa ja huomaavaista käytöstä. Yhteisö rohkaisee kokeiluun, yrittämiseen ja sinnikkyteen sekä sallii myös erehtymisen. Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset vahvistavat yhteisöä.

Yhteisaikuisuus

Henkilökunta toimii yhdessä koko työyhteisön ja kaikkien lasten ja nuorten hyväksi. Oppilaille/lapsille näytetään yhteisaikuisuuden malli. Jokainen työyhteisön jäsen kantaa vastuunsa yhteisistä pelisäännöistä ja kasvatustehtävistä. Jokaisella työyhteisön jäsenellä on oikeus ja velvollisuus tuoda havaitsemansa epäkohta työyhteisön ja esihenkilöiden tietoon.

Työntekijät toimivat tiimeissä, suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa yhdessä. "Meidän lapset ja oppilaat"-ajatuksella toimitaan varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmissä, soluissa, koulussa ja koko koulukeskuksessa. Tilat on suunniteltu yhteisopettajuutta tukevaksi ja kalustus on muunneltavaa.

Arjen pedagogiikka

Toimiva arki ja sen tarjoamat pedagogiset ulottuvuudet ja mahdollisuudet ovat tärkeässä asemassa. Arjen päivittäisissä tilanteissa opitaan ja harjoitellaan lapsen elämän kannalta tärkeitä perustaitoja; pukemis- ja riisumistilanteet, oman vuoron odottelu, ruokailut jne. Nämä tilanteet tarjoavat haasteita ja monipuolisia oppimisen paikkoja monelle eri kehityksen ja osaamisen osa-alueille.

Arki ja sen kaikki erilaiset tilanteet ja toiminnot ovat paras ja säännöllisin mahdollisuus oppia/opetella jokapäiväiseen elämään liittyviä todella tärkeitä taitoja.

Aikuinen on läsnä ja mukana kaikissa toiminnoissa, ohjaten ja auttaen tarpeen mukaan. Toiminnot hoidetaan pienryhmissä, joissa tapahtuu eri-ikäisten lasten toimintaa seuraamalla myös mallioppimista. Koko päivä on arjessa oppimista. Tämä on mielestämme tärkeä asia ja arvokas osa varhaiskasvatusta.

Leikki ja leikkiympäristö

Leikki ja erilaiset leikkiympäristöt ovat merkittäviä asioita ja niihin myös kiinnitetään huomiota osallistumalla, opettamalla, ohjaamalla, rikastuttamalla ja havainnoimalla. Arvostetaan leikin kautta ja sen välityksellä tapahtuvaa oppimista, erilaisten asioiden käsittelyä ja taitojen harjaantumista (esim. vuorovaikutus). Leikki kuuluu erottamattomana osana jokaiseen päiväkotipäivään, ryhmään ja ikään katsomatta.

Leikillä on arvoa ja merkitystä tärkeänä ja jopa välttämättömänä osana lapsen tasapainoista kehitystä. **Leikkikin on pienryhmätoimintaa.** Leikki on lapselle tapa käsitellä sekä hänelle tuttuja että häntä ihmetyttäviä asioita. Leikin seuraaminen ja kasvattajan leikissä mukana oleminen ovat myös avaimia lapsen maailmaan ja kiinnostuksen kohteisiin. Leikki on suuressa osassa ryhmien toimintaa ja sille annetaan aikaa. On tärkeää, että aikuinen on läsnä leikissä lasten tasolla. Leikkiympäristöjä kehitetään ja

muovataan, itse leikkiä muovataan leikin aikana ja spontaanisti tuodaan leikkiin uusia juttuja sen mukaan, mitä tarpeita ja ajatuksia lapsilta nousee.

Pienryhmätoiminta

Pienryhmätoiminta on jokaisen ryhmän toimintatapa. Ryhmien koostumus ja toiminnan kesto vaihtelevat ryhmien ikärakenteen ja toiminnan sisällön mukaan.

Pienryhmätoimintaa varten kukin ryhmä/tiimi laatii kauden alussa suunnitelman, jossa sovitaan pienryhmien jaosta, kestoajasta ja aikuisten kiertämisestä ryhmissä sekä toiminnan struktuurista. Hyödynnetään talon tiloja mahdollisimman monipuolisesti ja luovasti ryhmän tarpeet huomioiden

Pienryhmätoiminnan rakennetta muokataan tarvittaessa kauden aikana. Lapset ovat kiinteissä pienryhmissä, kuitenkin joustavasti huomioiden mahdolliset muutokset tuentarpeissa, kaverisuhteissa ym. Iso tavoite ryhmissä arjen perustaitojen opettelun lisäksi on kaveritaitojen harjoittelu.

Toiminnan vuosikello ja vasua täydentävät suunnitelmat

Varhaiskasvatuksen vuosikello ohjaa yksikön toimintaa ja antaa sille rungon, jonka mukaisesti tehdään ryhmäkohtaiset yksilöllisemmät toimintasuunnitelmat. Toiminnassa otetaan huomioon myös muut Kangasalan kaupungin varhaiskasvatuksen vaikuttavat suunnitelmat ja niiden mukanaan tuomat toiminnalle asetettavat tavoitteet ja ehdot.

Turvallisuussuunnitelma

Yksikön johtaja ja koulun rehtori päivittävät turvallisuussuunnitelmaa tarvittaessa ja tiedottavat siinä tapahtuneista muutoksista henkilökuntaa. Yksikössä järjestetään sekä syksyllä että keväällä ns. turvallisuuskävelyjä, joissa käydään läpi yksikön turvallisuuteen liittyviä asioita, esim. sammutuskaluston sijainti, varauloskäynnit, veden ja ilmastoinnin pääkatkaisimien sijainnit jne. Näille kierroksille osallistuvat aina kaikki yksikön uudet työntekijät sekä myös muuta henkilökuntaan oman harkinnan ja tarpeen mukaan. Kaikkien ryhmien puhelimista löytyvää Turva-app-sovellusta käytetään säännöllisesti.

5. Kehittäminen ja arviointikäytännöt

Lamminrahkan päiväkodin ja esiopetuksen toimintaa arvioidaan yhteisesti kaksi kertaa toimintakaudessa. Vuodenvaihteessa suoritetaan tiimien oma puolivuotisarviointi ja keväällä kauden loppupuolella toinen arviointi, jossa arvioidaan sekä yksittäisten tiimien että koko yksikön toimintaa.

Tiimit arvioivat tällöin syksyn toimintaa ja tilannetta suhteessa kauden alussa asetettuihin tavoitteisiin ja tekemäänsä toimintasuunnitelmaan. Samalla tarkistetaan ja mahdollisesti muokataan tavoitteita ja toimintaa koskien kevätkautta. Tässä vaiheessa voidaan vielä tarkentaa suunnitelmia ja kohdentaa toimia ja menetelmiä yksikön ja tiimin asettamien tavoitteiden suhteen.

Karvin varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssia käytetään osana varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arviointia ja kehittämistä.

Luonnollisesti toimintaa arvioidaan koko ajan myös kauden kuluessa. Toimintaa, suunnitelmia ja niiden toteutusta arvioidaan tiimeissä viikkotasolla sekä opettajien toimesta, että myös koko tiimin tasolla. Erilaisissa palavereissa käydään läpi sekä

suunniteltua että toteutunutta toimintaa ja tehdään mahdollisia muutoksia ja tarkennuksia jatkoa varten. VEO-asiat kirjataan joko palaverimuistioon tai erilliseen kansioon.

Jokainen ryhmä dokumentoi ja arvioi toimintaansa oman sopimuksensa ja suunnitelmansa mukaisesti. Dokumentointi ja arviointi ovat ryhmissä toiminnan suunnittelun pohjana ja välineenä.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma/oppimissuunnitelma on merkittävä osa pedagogista dokumentointia. Pedagogiseen dokumentointiin kiinnitetään paljon huomiota ja uusia menetelmiä ja välineitä otetaan käyttöön mahdollisuuksien mukaan.

PEDA-tiimi eli pedagoginen tiimi kokoontuu säännöllisesti ja sen tehtävänä on mm. arvioida yksikölle ja sen toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä suunnitella ja linjata yksikön pedagogiikka eli mitä tehdään, miksi ja millä tavalla. PEDA-tiimiin on kaikilla henkilökunnan jäsenillä oikeus ja mahdollisuus tuoda/lähettää ideoita ja asioita keskusteltavaksi ja mietittäväksi. PEDA-tiimissä seurataan luonnollisesti myös pedagogisen vuosikellon mukanaan tuomia asioita ja teemoja.

Yksikön PEDA-tiimiin kuuluu yksikön johtaja, apulaisjohtaja, yksi opettaja jokaisesta ryhmästä sekä satunnaisesti myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Yksikön johtaja ja apulaisjohtaja toimivat tiimin vetäjinä ja tiimin toimintaa ohjaa pedagogisen vuosikellon mukaiset teemat.

Kasvattajakahviloissa käsitellään toiminnan tavoitteisiin liittyviä teemoja ja pedagogisesta vuosikellosta nousevia aiheita.

Työntekijöitä kannustetaan osaamisen vahvistamiseen mm. koulutuksiin osallistumisen ja mentoroinnin kautta. Osaamista jaetaan myös työyhteisön sisällä keskustelemalla ja oppimalla toinen toisiltamme. Marraskuussa 2024 koko Kangasalan varhaiskasvatus- ja esiopetushenkilöstö osallistuu Tampereen seudun kasvatus- ja opetusalan henkilöstön Treduka -messuille.

6. Oppimisympäristö

Oppimisympäristöt Lamminrahkan koulukeskuksessa

Kognitiivinen oppiminen (intensiivisen työn alue)

Tärkeitä ominaisuuksia ovat joustavuus, muunneltavuus ja uuden teknologian joustava hyödyntäminen.

Tiloissa voidaan käyttää vaihtelevia työtapoja projektityöskentelystä luovaan ongelmanratkaisuun. Siksi onkin tärkeää, että kognitiivisen oppimisen tilat tarjoavat mahdollisuuksia niin ryhmätyöhön kuin keskittymistä vaativaan yksilötyöhönkin.

Sosiaalinen oppiminen (avoimen työn alue)

Aulat, ruokasali, liikenteen solmukohtat ja media- ja kirjastotilat houkuttavat kohtaamiseen ja mahdollistavat rennon, vapaamuotoisen olemisen.

Rauhallinen työskentely (intensiivisen työn alue)

Tarjoaa oppilaalle keskittymis- ja työrauhaa. Tilaratkaisut edistävät oppimista ja samaan aikaan myös oppilaan aktiivisuutta.

Otamme huomioon oppimisympäristöissä kestävän kehityksen periaatteet: ergonomisuuden, esteettisyyden, esteettömyyden, akustiikan, valaistuksen, sisäilman laadun, järjestyksen ja siisteyden.

Tilat ovat muunneltavia, joustavia ja tehokkaassa käytössä ja tilaratkaisujen edistävät oppimista ja oppilaan aktiivisuutta.

Hyödynnämme rakennettua lähiympäristöä, ympäröivää luontoa ja yhteistyötahojen tarjoamia oppimisympäristöjä.

Ulko- ja sisätilat tukevat oppilaiden omatoimista ohjautuvuutta ja luovuutta sekä mahdollistavat osallisuuden, yhteistyön ja aktiivisuuden monipuolisissa, yhteisöllisissä oppimisympäristöissä.

Piha-alue oppimisympäristönä

Piha-alue toimii yhtenä oppimisympäristönä kaikkina vuodenaikoina. Toimintoja on jaoteltu eri-ikäisille soveltuvaksi.

Piha houkuttelee liikkumiseen ja sitä käytetään monipuolisesti varhaiskasvatuksen ulkoilu-aikojen yhteydessä sekä myös esiopetuksen että koulun väli- ja oppitunneilla. Varhaiskasvatuksessa myös ulkoilu-aikoja suunnitellaan siten, että oppilaat/lapset ovat aktiivisia toimijoita.

Digitaalinen oppimisympäristö

Digitaaliset oppimisympäristöt kehittyvät ja erilaisia välineitä hyödynnetään myös varhaiskasvatuksessa. Teknologiaosaaminen on vahvasti tätä päivää ja sen merkitys vain kasvaa tulevaisuudessa. Tieto- ja viestintäteknologia toimintakulttuurissa perustuu siihen, että tietoteknisistä toimintaympäristöistä ja laitteista huolehditaan varhaiskasvatuksen toimesta ja, että henkilöstön tarvittavasta koulutuksesta huolehditaan.

Monimuotoisuus ja muunneltavuus, lasten osallisuuden huomiointi

Lapset otetaan myös mukaan avuksi erilaisia kokonaisuuksia ja ympäristöjä muokattaessa. Lasten mielipiteet, ajatukset ja kokemukset otetaan huomioon oppimisympäristöjä luotaessa ja muokattaessa.

Käytetään yksikön kaikkia eri tiloja ja myös ympäristöä hyväksi oppimisessa. Oppimisympäristön käsite on laajennettu käsittämään myös päiväkodin ulkotilat ja lähiympäristö, jolloin yksikön loistavat lähiympäristön tarjoamat mahdollisuudet tulevat huomioituiksi. Esimerkiksi harjun läheisyys ja helppo tavoitettavuus luo lukemattomia mahdollisuuksia toimintatapojen kehittämiseen.

7. Pedagoginen tuki

Kaikilla lapsilla on oikeus saada varhaiskasvatuksessa tarvitsemaansa tukea. Oikea-aikaisen, yksilöllisesti kohdennetun ja lapsen tarpeiden mukaisen tuen tarkoituksena on edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä tuen tarpeiden kasvaminen ja monimuotoistuminen. Yksilöllisiin tarpeisiin vastaamalla mahdollistetaan jokaiselle lapselle onnistumisen kokemuksia sekä tuetaan myönteisen minäkuvan

kehittymistä. Tukitoimet suunnitellaan osaksi ryhmän arkea, ja huolehditaan, että jokainen lapsi kokee itsensä hyväksytyksi omana itsenään sekä ryhmän jäsenenä. Lähtökohtana tuen järjestämiselle varhaiskasvatuksessa ovat lapsen vahvuudet sekä oppimiseen, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät tarpeet.

Kangasalla jokaiselle lapselle tarjotaan kehitykseen ja oppimiseen YLEISTÄ tukea. Yleinen tuki on osa varhaiskasvatuksen laadukasta pedagogista arkea. Tällöin lasta tuetaan yksittäisten tukitoimien avulla suunnittelemalla ja yksilöllistämällä ryhmän pedagogista toimintaa. Lapselle, joka tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tuen muotoja, tarjotaan TEHOSTETTUA tukea. Jos lapsen tuen tarpeeseen tulee vastata usealla kokoaikaisesti ja jatkuvasti toteutettavalla tuen muodolla, on kyseessä ERITYINEN tuki. Yleisen tuen tukipalveluista sekä tehostetusta ja erityisestä tuesta tehdään hallintolain mukainen hallintopäätös.

Päiväkodin arjessa tuki rakentuu lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja oppimisympäristöihin liittyvistä ratkaisuista. Kaikkia lapsia tukevia pedagogisia järjestelyitä ja työtapoja ovat mm. suunnitelmallinen toiminnan eriyttäminen, ryhmien joustava muuntelu, oppimisympäristöjen muokkaaminen, selkeä päiväjärjestys sekä päivittäisten toimintojen rytmittäminen. Tukea suunniteltaessa mietitään muun muassa, millaiset ohjaustavat ja ratkaisut toimintaympäristössä tukevat lasta sekä millaisia taitoja on tarpeen yhdessä harjoitella ja vahvistaa. Lamminrahkan koulukeskuksessa on kiinnitetty huomiota tilojen akustiikkaan ja muunneltavuuteen. Kaikkien ryhmien käytössä on lisäksi monipuolisesti eri välineitä, kuten kuulosuojaimia, aktiivivinyjä, sermejä yms., mitkä osaltaan tukevat arjen sujuvuutta. Myös kuvatuki on käytössä monipuolisesti kaikissa ryhmissä muun muassa päiväjärjestyksen selkeyttämiseksi.

Tuen tarvetta ja määrää arvioivat henkilökunta yhdessä vanhempien kanssa. Lapsen vahvuudet, mielenkiinnonkohteet ja tarpeet sekä tavoitteet toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Lapsen tuen tarvetta ja riittävyyttä sekä sen tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan ja seurataan säännöllisesti. Arviointia ja seurantaa tehdään jatkuvasti ryhmien arjessa. Havainnoista keskustellaan ja niitä dokumentoidaan ryhmän tiimipalaverissa sekä yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa hänen ryhmäkäyntiensä yhteydessä. Arviointia tehdään huoltajien kanssa yhteistyössä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluissa ja se kirjataan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Tämän lisäksi seurantaa ja arviointia toteutetaan huoltajien kanssa päivittäisissä kohtaamisissa ja muulla tavoin sovitusti tarpeiden mukaisesti. Lapsen oma näkökulma otetaan huomioon tuen suunnittelussa ja arvioinnissa. Lapsen näkökulman selvittämiseksi käytämme hyödyksi erilaisia menetelmiä mm. arjen havainnointia ja haastatteluja. Arviointien pohjalta suunnitellaan ja muokataan tukea edelleen lapsen tarpeiden mukaisesti.

Lamminrahkan päiväkodissa toimii varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO), jonka alueena on tällä hetkellä yksikön 6 ryhmää ja 1 esiopetusryhmä sekä yksityiset päiväkodit Touhula Freesia, Touhula Kangasala ja Pilke Enkku Kangasala. VEO toimii itsenäisesti, oman kiertonsa ja työryhtämisensä laatien, ottaen huomioon erilaisten ryhmien tarpeet. VEO:n työpanosta jaetaan priorisointi -periaatteen mukaisesti eli sinne missä on enemmän tarvetta, sinne myös käytetään enemmän aikaa. Kaikilla yksikön ryhmillä on kuitenkin oma osansa kierrossa ja aina tarvittaessa apua saa muulloinkin. Ryhmät sopivat VEO:n kanssa siitä, kuinka tuen toteuttamiseen liittyvät asiat järjestetään/toteutetaan. Tärkeää on kuitenkin, että ne asiat ja toimenpiteet, joista VEO:n käynnin aikana keskustellaan ja sovitaan, dokumentoidaan ja kaikilla on tieto mitä on sovittu ja mistä sovitut asiat/toimenpiteet ovat löydettävissä ja tarkistettavissa.

Yksikössä käy myös muita lasten kehitykseen ja oppimiseen liittyviä toimijoita esimerkiksi puhe- ja toimintaterapeutteja. He käyvät ja toimivat yksikössä omien aikataulujensa mukaisesti yhteistyössä yksikön kaikkien asiaan liittyvien ryhmien kanssa. Terapeuttien ym. aikataulut on siis sovittu yhdessä ryhmien opettajien kanssa ja ryhmät voivat suunnitella omaa toimintaansa siten, että nämä käynnit voidaan ottaa jo etukäteen huomioon suunnitelmia tehtäessä.

8. Opiskeluhoolto

Lamminrahkan koulun ja esiopetuksen opiskeluhooltosuunnitelma on valmisteilla.

9. Tiedottaminen

Pikaisia asioita ja infoa sekä kyselyitä tai niistä muistuttamista suoritetaan eVaka -viestien kautta. Huoltajilta tulee myös tieto lasten hoitoajoista ja poissaoloista sekä muista asioista eVaka -sovelluksen kautta eli viestinnässä pääasiallinen väline on siis eVaka. Tieto välittyy nopeasti ja menee perille. Viestit kuitataan vastaanotetuiksi vastaanottajien toimesta. Instagram toimii edelleen myös yhtenä välineenä huoltajille tapahtuvassa viestinnässä.

Esiopetuksen yhtenä sisäisenä viestivälineenä toimii myös Wilma eli sama, joka on käytössä myös lapsen kouluaikana.

Talon sisäiseen tiedottamiseen ja ryhmien väliseen kommunikointiin yksikön erilaiset WhatsApp -ryhmät ovat hyvä väline. Sähköposti myös tärkeässä asemassa tiedon kulussa yksikön sisällä ja kaupungin asioiden tiedottamisessa henkilökunnalle. Henkilökuntaa on ohjeistettu seuraamaan säännöllisesti myös omaa sähköpostiaan, koska sinne tulee jatkuvasti tärkeitä informaatiota erilaisista ajankohtaisista asioista.

Yksikön asioista tiedottamisen hoitaa varhaiskasvatusyksikön johtaja tai apulaisjohtaja. Yksittäiset työntekijät eivät tiedota tai anna kommentteja koko yksikköä koskevista asioista.

Yhteistyötahoihin ollaan yhteydessä kulloinkin sovitulla tavalla, yleensä puhelimitse tai sähköpostilla. Tiedottamisesta yksikön ulkopuolella vastaa yksikön johtaja tai työntekijä, joka kyseistä asiaa hoitaa.

10. Yhteistyö

Yhteistyökumppaneitamme ovat esim. ateria- ja siivouspalvelu (ATSII), lastenneuvola, perheneuvola ja erilaiset yksikössämme vierailevat terapeutit.

Alueellinen yhteistyö

Teemme yhteistyötä Vatialan alueen koulujen ja päiväkotien kanssa. Kokoonnumme toimintavuositain pohtimaan yhteistyön muotoja ja mm. nivelvaiheita varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kouluun. Suunnitelmissa on myös avata keskustelua yhteistyömahdollisuuksista Tampereen puolella sijaitsevan naapurikaupunginosan Ojalan päiväkodin suuntaan.

Vanhempainryhmä

Lamminrahkan koulukeskukseen perustettiin syksyllä 2023 vanhempainryhmä. Vanhempainryhmä muodostuu sekä varhaiskasvatuksen, esiopetuksen että koululuokkien lasten ja oppilaiden huoltajista. Tapaamme säännöllisesti vanhempainryhmän kanssa ja keskustelemme yhteistyöstä.

Vanhempainryhmä toimii erittäin aktiivisesti ja on ollut mm. pitämässä "kahviota" vanhempainilloissa sekä erilaisia koko koulukeskuksen välle suunnattuja tapahtumia. Esimerkkinä tästä suositut peli-illat Lamminrahkan koulukeskuksessa.

Suunnitelma palautetaan 2.9.2024 mennessä Teams-kansioon Toiminnan arviointi